

Grönplan

för Gotland

Grönplan för Gotlands huvudsakliga syfte är att belysa och redovisa grönstrukturens värden och funktioner. Den ska fungera som vägledning när Region Gotland fattar beslut som rör samhällsutveckling, till exempel bygga bostäder, gång- och cykelvägar, anlägga lekparker eller tillgängliggöra parkmark.

Grönstruktur är ett av flera samhällsintressen som behöver tas hänsyn till i planeringen och vägas gentemot andra intressen. Grönplanen kan göra det lättare att identifiera grönstrukturens intressen och regionens förhållningssätt gentemot gröna ytor och dess användning.

Grönplanen är också ett underlag för planering och utveckling av Region Gotlands mark. Den kan användas av alla för att få kunskap och inspiration om åtgärder för exempelvis biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Innehållet

Det gotländska natur- och kulturlandskapet beskrivs i text och interaktiva kartor som du själv kan använda. Informationen baseras på befintliga kunskapsunderlag och tre nya karteringar: Ekologiska samband (i Visby), Ekosystemtjänster och Sociotoper (i de största tätorterna). Områdesbeskrivningar för Gotlands största tätorter ger en fördjupad bild av den befintliga grönstrukturen. Grönplanen har en vision för år 2040 och en plan för att lyckas.

Vad är grönstruktur?

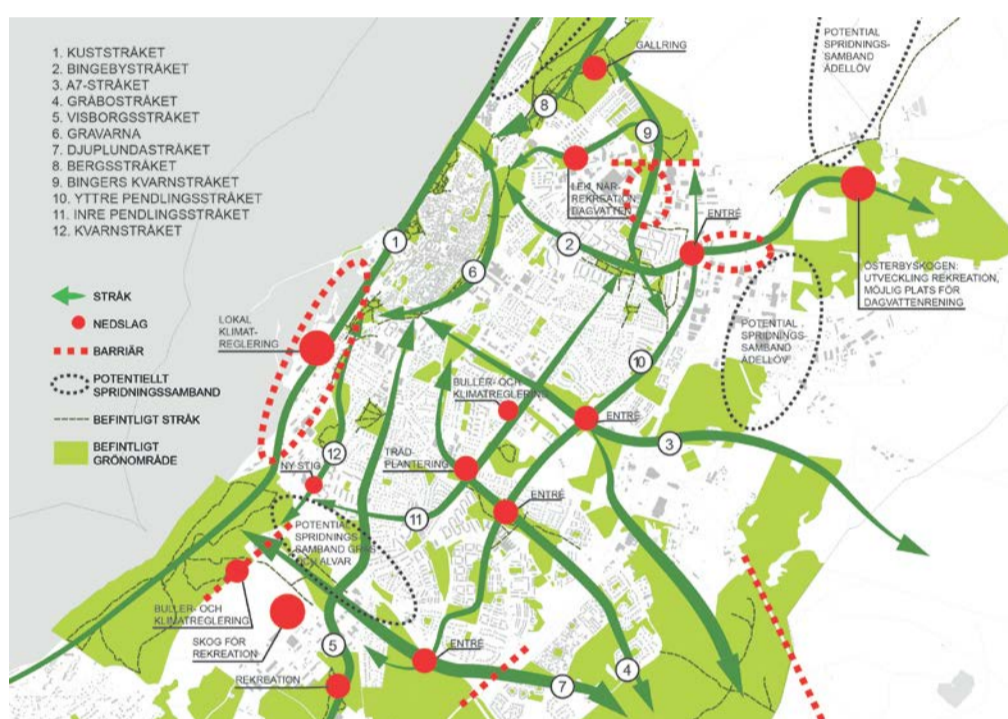
Enkelt förklarad är grönstrukturen all mark med växtlighet, från parken i kvarteret med buskar och träd till den blommande vägrenen på väg till och från skola, jobb eller fritid. En rik grönstruktur bidrar exempelvis till människors hälsa och mildrar negativa effekter från klimatförändringar.

Grönområden behöver hänga ihop, vara tillräckligt stora och ha god kvalitet, då stärks den biologiska mångfalden. Grönstrukturen ingår därmed i så kallade ekologiska samband för en massa olika arter, samtidigt som den ger ekosystemtjänster till oss människor och förbättrar våra sociotopytor. Med bra planering och skötsel kan vi optimera grönstrukturen så att den ger så mycket som möjligt.

Vision för grönstrukturen på Gotland 2040

Gotland erbjuder sammanhängande gröna och attraktiva livsmiljöer med en inkluderande, tillgänglig, varierande och mångfunktionell grönstruktur. Tätorter såväl som landsbygd kännetecknas av en rik och varierad natur- och kulturmiljö med höga sociala och biologiska värden som är utformad med en resiliens inför framtiden.

Fyra mål med strategier ska hjälpa Region Gotland i arbetet med att uppfylla visionen och bibehålla och utveckla en ändamålsenlig grönstruktur:

1. Gröna boende- och livsmiljöer
2. En inkluderande, varierad och tillgänglig grönstruktur
3. Ökad biologisk mångfald
4. En resiliens för framtida förändringar

Områdesbeskrivningar

Grönplanen innehåller områdesbeskrivningar med en fördjupad bild av befintliga grönstrukturen och det föreslås strategiska åtgärder i form av fokusområden.

Beskrivningar och strategiska kartor har tagits fram för Fårösund, Lärbro, Slite, Visby, Roma, Klintehamn, Hemse och Burgsvik.

Ekologiska samband, ekosystemtjänster och sociotoper

Alla växter och djur tillsammans med sina olika genetiska uppsättningar och livsmiljöer utgör den biologiska mångfalden. Rikare mångfald och livskraftiga bestånd ger starkare och stabilare ekosystem. Då kan viktiga funktioner upprätthållas i ekosystemen som alla arter, inklusive människan, behöver för att leva och må bra.

Ekologiska samband visar kärnområden för biologisk mångfald och spridningsmöjligheten av arter i landskapet. Spridningsvägarna kan till exempel vara blommande vägrenar för vissa arter och träddungar för

andra arter.

Ekosystemtjänster är det vi får av naturen, oftast utan att vi ens tänker på det. Frisk luft, rent vatten, skog att ströva i och mycket mer. Mår naturen bra så gynnas ekosystemtjänsterna.

Sociotop är en avgränsad plats med olika sammansättning av värden och betydelser för människor som använder platsen. Vissa uppskattar ett bra klätterträd eller att kunna grilla vid pulkabacken, andra ett promenadvänligt stråk längs havet eller en bänk i en park att vila på.

